

پیشنهادهایی به معاون حقوقی رئیس جمهور

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

پنج‌شنبه اول شهریورماه رئیس‌جمهورمجد انصاری را به سمت معاون حقوقی خود منصوب کرد. شاید این آخرین حکم برای انتخاب یک مقام عالی‌رتبه در دولت چهاردهم بود. چند روز گذشته نام‌های مختلفی در محافل حقوقی و سیاسی مطرح گشت، اما در نهایت مانند دیگر انتخاب‌های محافظه‌کارانه مسعود پزشکیان، فردی از م‌پن‌پداه و غیر جوان به بالاترین جایگاه حقوقی نهاد ریاست‌جمهوری برگزیده شد. این معاون در گذشته با معاونت امور مجلس (متأسفانه سال‌ها بر خلاف اصل پانزدهم قانون اساسی که فارسی را زبان رسمی کشور می‌داند، معاونت «پارلمانی» نام داشت) ادغام شده بود که از سال ۱۳۸۸ به دو معاونت تغییر یافت. در تاریخ جمهوری اسلامی ایران، این افراد معاون حقوقی رئیس دولت بوده‌اند: سیداحمد اشرف‌الاسلامی و سیدعطاالله مهاجرانی (دولت میرحسین موسوی)، سیدعطاالله مهاجرانی (دولت اکبر هاشمی‌رفسنجانی)، سیدعبدالواحد موسوی‌لاری، محمدعلی صدوقی وسیدمحمدابطحی (دولت‌سیدمحمدخامنی)، سیداحمد موسوی، محمدرضا رحیمی و فاطمه بدایغی (دولت محمود احمدی‌نژاد)، الهام امین‌زاده، مجیدانصاری و لعیاجنیدی (دولت حسن روحانی)وسرانجاممحمددهقان (دولت‌سیدابراهیم‌رییسی). گرچه مجید انصاری در دانشگاه آزاد اسلامی حقوق خوانده، ولی تحصیلات اصلی او حوزوی است. با این حال در هر سه قوه دارای سمت‌های عالی‌رتبه بوده است: در قوه مقننه، چهار دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی و بیش از دودهه عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ در قوه مجریه، دو دوره معاونت حقوقی و معاونت امور مجلس؛ در قوه قضائیه، معاون دادستان کل کشور و رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی. در این معاونت به‌ویژه زمانی که با امور مجلس ادغام شده بود، معیار توانمندی فرد در ارتباطات بود و تحصیلات حقوقی چندان اهمیت نداشت، به همین دلیل سیدعطاالله مهاجرانی با داشتن تحصیلات دانشگاهی در زمینه تاریخ، ۱۲ سال معاون حقوقی دو رئیس دولت بود! برای ارتقای جایگاه این معاونت‌مهم و اثرگذار، چندپیشنهاد به‌نظر می‌رسد:

نخست، بازنگری در ساختار: در حال حاضر معاونت حقوقی خود دارای شش معاونت است: امور حقوقی دولت؛ امور حقوقی بین‌المللی؛ هماهنگی و برنامه‌ریزی؛ تدوین و تنقیح قوانین و مقررات؛ قانون اساسی؛ و تحقیقات، آموزش و حقوق شهروندی.

به دلیل چند دوره ادغام و تفکیک، شاید ایجاد ساختاری جدید به اثرگذاری این نهاد بیافزاید.

نگاه حقوقدان ۲/

معاون حقوقی جدید، ایران و دیوان بین‌المللی دادگستری

آرش ملکی

پژوهشگر دکتری حقوق بین‌الملل

پنجشنبه اول شهریورماه، حجت‌الاسلاموالمسلمین مجیدانصاری به‌عنوان ششمین معاون حقوقی رئیس‌جمهور منصوب شد. ایشان پیش از این نیز در دوره‌ای به مدت سیزده ماه متولی این سمت بوده‌اند. معاونت حقوقی مسئول کلیه امور حقوقی دولت است و ذیل پنج معاونت فرعی وظایف خود را انجام می‌دهد. یکی از این معاونت‌های فرعی «مرکز امور حقوقی بین‌المللی» نام دارد که برنامه‌ریزی، هماهنگی، و نظارت بر دعای مرتبط با نهادهای دولتی در مراجع خار جی و بین‌المللی بر عهده آن نهاده شده. در چارچوب این وظایف، حضور در محاکم بین‌المللی از کارویژه‌های اصلی این نهاد است و نمایندگان این مرکز در محاکمی چون دیوان دادگستری اتحادیه اروپایی، دیوان دآوری دعای ایران - ایالات متحده و دیوان دائمی داوری حاضری می‌شوند. یکی از مهم‌ترین نهادهای قضایی بین‌المللی دیوان بین‌المللی دادگستری است که هم‌اکنون سه پرونده مربوط به ایران را در دست رسیدگی دارد. دیوان، رکن قضایی اصلی سازمان ملل متحد است که از پانزده قاضی - که حقوقدانان شهیر بین‌المللی هستند- تشکیل شده و علاوه بر حل و فصل اختلاف‌های حقوقی میان دولت‌ها با صدور نظر مشورتی به ایهام‌زدایی از مسائل حقوقی مبادرت می‌ورزد. این نهاد قضایی در طول هشت دهه فعالیت نقش مهمی در توسعه تدریجی حقوق بین‌الملل ایفا نموده و به واسطه‌ی برخورداری از شأن قضایی عالی و اتخاذ سیاست حقوقی محافظه‌کارانه، امروزه بدون متهم شدن به نقض بی‌طرفی در جایگاهی قرار کرد که هر تصمیم آن یک اتفاق حقوقی مهم برشمرده می‌شود. همچنین، ایرانیان از آرای عدم صلاحیت دیوان در پرونده «شرکت نفت ایران و انگلستان» که متعاقب چالش ملی شدن صنعت نفت به تاریخ ۲۲ جولای ۱۹۵۲ صادر شد خاطره خوشی در ذهن دارند؛ خاطره‌ای که دیگر تکرار نشد و در سه پرونده‌ی خاتمه‌یافته‌ی پس از آن -شامل پرونده‌های «کارکنان دیپلماتیک و کنسولی آمریکا در تهران»، «سانحه هوایی ۳ جولای ۱۹۸۸» و «سکوهاي نفتی» -یک برتری حقوقی دلچسب برای ایران به دست نیامد. در ۲۵ خرداد۱۳۹۵، ایران علیه ایالات متحده

دوم، حقوق ملت در قانون اساسی: اصل ۱۱۳ رئیس‌جمهور را مسئول اجرای قانون اساسی می‌داند. در فصل سوم یا «حقوق ملت»، حق‌های بنیادین شهروندان فهرست شده است: انتظار می‌رود حداقل حقوق ملت در قوه مجریه که شبهه‌ای به نقش رئیس‌جمهور در اجرای قانون اساسی در قلمرو آن وجود ندارد، اجرایی شود.

سوم، اصلاح قوانین: از بحران‌های نظام قانون‌گذاری کشور، توزع در قانون‌گذاری و چگونگی قانون‌نویسی است. حجم صفحات مجموعه‌های قوانین که سالانه توسط روزنامه رسمی منتشر می‌گردد گویای همه‌مطلب‌بوده به‌شکلی که حتی کارابرای حقوق‌خواندگان نیز دشوار کرده است. انتظار می‌رود با فعال‌تر کردن «معاونت تدوین و تنقیح قوانین و مقررات» و همکاری با نهادهای مشابه تنقیح در دو قوه دیگر، و نیز نقش‌آفرینی بیشتر در حوزه قانون‌گذاری، فرآیند قانون‌نویسی سامان یابد. همین امروز چند طرح و لایحه مهم در مجلس به سر می‌برد که یکی از آنان «لایحه اصلاح برخی از احکام قانونی مربوط به تابعیت» است.

چهارم، امور حقوقی بین‌المللی: دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در دوران محمود احمدی‌نژاد از نهاد ریاست‌جمهوری منفک‌وزیرمجموعه معاونت حقوقی قرار گرفت. این نهاد در دولت دوم روحانی با استفاده از ظرفیت حقوق‌دانان داخلی در دیوان بین‌المللی دادگستری توانست رأیی بر علیه دولت آمریکا به دلیل اعمال تحریم‌ها در دیوان بین‌المللی دادگستری بگیرد. امید است با انتخاب افراد جدید در این معاونت، نقش و اثرگذاری دفتر امور حقوقی بین‌المللی به‌ویژه در دعاوی بین‌المللی و دفاع از حقوق ایران پررنگ‌شود.

پنجم، تعامل با وزارت دادگستری: نزدیک‌ترین سمت به معاونت حقوقی از نظر تخصص، وزارت دادگستری است. برای پیشبرد برنامه‌های حقوقی دولت می‌توان از ظرفیت‌های تعاملی این وزارت‌خانه بهره جست.

ششم، مشاغل وکالت و سردفتری: بخش زیادی از دانش‌آموختگان حقوق در دو حرفه وکالت دادگستری و سردفتری اسناد رسمی مشغول به کار هستند و با تصویب «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» در ۲۴ اسفند ۱۴۰۰ نحوه برگزاری آزمون و صدور پروانه دچار سردرگمی و بحران شده که مورد انتقاد جامعه حقوقی است. جناب مجید انصاری خود دارای پروانه وکالت از کانون وکلای دادگستری مرکز هستند، انتظار می‌رود با تعامل با این دونهاد، موضوع ورود به دو حرفه و مهم‌تر بحران استقلال کانون وکلا با اصلاح قوانین و مقررات سامان یابد.

هفتم، زنان و جوانان: متأسفانه آن‌گونه که امید بود در دولت چهاردهم از زنان و جوانان استفاده نشد. معاون حقوقی می‌تواند این خلأ را پر کند و از حقوق‌دانان توانمند جوان که در داخل و خارج از کشور کم نیستند، صرف نظر از جنسیت و گرایش سیاسی، بهره‌گیرد.

تیتریک

HEADLINE ONE

عبور از زمستان سخت

تلاش برای بازسازی روابط با اروپا کلید خورد

گروه‌خبر: وزیر امور خارجه جدید، پس از اعتماد مجلس دفتر را از سرپرست این وزارتخانه تحویل گرفت و کار خود را آغاز کرد. بنا بر رسوم دیپلماتیک، همتایان سیدعباس عراقچی در تماس‌های تلفنی با او، انتخا‌بش را به‌عنوان وزیر امور خارجه ایران تبریک گفتند. در میان این تماس‌ها، گفت‌وگوی تلفنی عراقچی با جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و همچنین وزیر امور خارجه آلمان، بیشتر مورد توجه قرار گرفت. سیاست خارجی تنش‌زدا راهبرد دولت چهاردهم در این حوزه است و عراقچی نیز روزی که در صحن مجلس حاضر شد، از مدیریت تخصا‌م با آمریکا و اولویت داشتن اروپا برای بازسازی روابط در صورت تجدیدنظر در سیاست‌هایشان نسبت به ایران خبر داد. تماس‌ها میان ایران و اروپای طی هفته‌های گذشته در خصوص کنترل تنش در خاورمیانه، پاسخ ایران به ترور اسماعیل هنیه ادامه داشته و همچنین روابط میان ایران و اروپا در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز با چالش مواجه شده است.

◀ تماس از بروکسل، برلین، لندن و پاریس

بورل، مسئولیت سیاست خارجی اتحادیه اروپا برای تبریک انتصاب عراقچی با تهران تماس گرفت. بنابر گزارش وزارت امور خارجه، عباس عراقچی با تشکر از تماس و تبریک بورل، ضمن اشاره به زمینه‌های متنوع و متعدد تعامل میان ایران و اتحادیه اروپا اظهار داشت: «جمهوری اسلامی ایران از توسعه مناسبات با اتحادیه اروپا در فضای مبتنی بر احترام متقابل استقبال می‌کند و لازمه آن گفت‌وگو برای حل مشکلات فی‌مابین و رفع سیاست‌های نادرست کشورهای اروپایی است.» او طرف در این گفت‌وگوی تلفنی همچنین برخی از موضوعات مهم از جمله مذاکرات رفع تحریم‌ها و آخرین تحولات مربوط به جنگ در غزه را مورد توجه تباد‌ل نظر قرار دادند.

تماس تلفنی دیگری نیز میان آنالنا بائربوک همتای آلمانی‌ا او برقرار شد. دو طرف بر رفع مشکلات جاری از طریق رایزنی‌های سیاسی تأکید کردند. در گزارش وزارت امور خارجه به طور مستقیم اشاره نشده اما «مشکلات جاری» می‌تواند به مسئله تعطیلی مرکز اسلامی هامبورگ در آلمان و مؤسسه آموزش زبان آلمانی در تهران و ایجاد مقداری تنش در روابط دو طرف اشاره داشته باشد. وزرای خارجه انگلیس و فرانسه نیز دیروز با عراقچی در تماس بودند. وزیر امور خارجه با تشکر از تماس همتای انگلیسی، با پرفرا‌زن‌ش‌یپ توصیف کردن همکاری‌های دوجانبه‌ظرف‌سال‌های گذشته، ابراز داشت: «جمهوری اسلامی ایران خواهان گسترش جنگ و افزایش تنش در منطقه نیست، اما از حق قطعی خود برای پاسخ به اقدام جنایت‌کارانه و تروریستی رژیم صهیونیستی در تهران عدول نخواهد کرد.» طرفین در این گفت‌وگوی تلفنی همچنین برخی از موضوعات مورد علاقه از جمله مذاکرات مربوط به رفع تحریم‌ها را مورد توجه و تبادل نظر قرار دادند و بر تمایل خود به ادامه رایزنی‌ها تأکید کردند.

همچنین وزیر خارجه فرانسه با اشاره به تلاش‌های دیپلماتیک در حال انجام برای دستیابی به آتش‌بس در جنگ غزه و نیز تأکید بر ضرورت گفت‌وگو با همه طرف‌ها با هدف کاستن از تنش و دستیابی به صلح، ابراز امیدواری نمود رایزنی‌های دوجانبه به این منظور تداوم یابد. عراقچی ضمن تشکر از تبریک همتای فرانسوی و با تأکید بر سابقه تاریخی مناسبات جمهوری اسلامی ایران و فرانسه، آمادگی تهران برای تقویت گفت‌وگوهای سازنده در راستای گسترش همکاری‌ها را ابراز داشت.

وزیر خارجه کشورمان با اشاره به پیچیدگی مسائل منطقه غرب آسیا و

تداوم فعالیت سامانه مانسون در کشور

صادق ضیائیان شرایط جوی مناطق مختلف را در گفت‌وگو با هم‌میهن تشریح کرد

بهرروز مرادپور، مدیرکل هواشناسی لرستان هم از رسیدن این سامانه بارشی به لرستان وثبت ۲۴ میلی‌متر بارش تابستانه در شهر سپیددشت این استان خبر داده است.
وحید میرفاضلی، معاون راهداری اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای جنوب کرمان هم می‌گوید: «بارندگی و جاری شدن سیلاب‌ها در روز گذشته سبب مسدود شدن چند راه روستایی و خسارت به راه‌ها و ابنیه فنی سطح حوزه شده است که میزان آن ۱۲۰ میلیارد ریال برآورد می‌شود.»
به گفته او بیشترین بارندگی در شهرستان جیرفت و عنبرآباد بوده است و بیشترین خسارت نیز مربوط به آب‌ماها است. «بارش‌های رخ داده در شهرهای جنوبی استان فارس نیز منجر به بروز سیلاب شدید و آسیب به زیرساخت‌ها و خودروها شده است. خبرهای منتشرشده حاکی از آن است که به دلیل فعالیت این سامانه در استان فارس در بخش جنت از شهرستان داراب این استان ۴۸ میلیون باران باریده است که این میزان بارش در مدت ۲ ساعت، سبب سیلاب و بروز خسارت در برخی از نقاط این بخش شده است. این بارش‌ها به بیش از ۳۰ واحد مسکونی و تاسیسات زیربنایی و عمرانی چندین روستا خسارت وارد کرد که جمع‌آوری اطلاعات و میزان خسارت در دست بررسی است. محسن نعمتی معاون توسعه مدیریت و منابع استانداری فارس هم خبر داده است که بیشترین خسارت واردشده در این استان به روستای زین‌آباد سنگی در بخش جنت بوده است که به دلیل قرار گرفتن این روستا در مسیر سیل و برای جلوگیری از خطرات احتمالی ساکنان ظهر دیروز منازل را تخلیه و در محل امنی اسکان داده شدند. تلف شدن بیش از ۳۵ راس گوسفند وارد شدن خسارت به چند واحد اماداری از دیگر خسارات بارش باران در شهرستان داراب بوده است.»
کنار این بارش‌ها اما نکته جالب توجه‌با لارفتن دمای هوادر برخی مناطق است که با این سامانه بارشی دست‌به‌گریبان هستند. این درحالیست که انتظار می‌رود فعالیت سامانه بارشی به خنک‌تر شدن دمای هوادر مناطق یادشده منجر شود. با این حال افزایش دما در برخی از این مناطق مانند استان فارس به اندازه‌ای است که معاون توسعه مدیریت و منابع استانداری این استان اعلام کرده است که به دلیل گرمای

گزارش دو

گزارش یک

۲

تیتریک

HEADLINE ONE